

11697

280

№ 56

p_K59A_006027

19.V.1907 г.

Берлин

Пилецето ми, току що получих илюстр. карта с известието, че Мадам Сан Жен "отложи попечение", та бързам да ти драсна няколко реда. Друг край и не можеше да се очаква! Защо? Защото от дълго време още срещу теб се води една мерзка, подла агитация, за да те дескредитират пред очите на Шмаха. Нашите неприятели са могли с разни средства да ти подринат почвата под краката дотолкоз, че сега в най-решителния момент да се почувствуваш без подпорка. И Шмаха, този подъл страхливец, тази пачавра, с която си бършат пантофите сички развратни жени в театъра, е дошъл, това е моето абсолютно убеждение по това, дошел е казвам до заключението: "че се е излъгал в теб", че ти не му оправдаваш надеждите". До това са го довели Ганчев и Сарафов от една страна и Огнянов с Зл. Недева и Николовица сие Вяра от друга страна. Той като безхарактерен сволоч, като ляга и става се с същата мисъл, като вижда атаките от вси страни заради тази попикана Мадам Сан Жен иде до заключение, че ти, която досега не си играла нате нито една голяма роля, както той обикновено цени артиста, ако той /артиста/ играе големи роли, той е първостепенен. Та, казвам, като не си играла досега нито една "голяма" роля, с която да се реабилитираш пред Соф. публика, той се бои под давлението на приятелките си, разбира се, тъй "голяма" роля, с която отгоре на това и да се закрие сезона, този сезон, който той със своя Крал Лир откри!! Не е ли той? Не са ми справедливи моите разсъждения и предположения? аз положително вярвам, че каквито и други причини да има за това, че Мад.С.Жен не се игра сега, а се отложи по такъв скандален начин, то една от най-важните и тази, за която ти говоря. Наверно Шмаха не се е явил нито на една репетиция? Пиши ми за това - туй на много мои представления ще даде отговор. Сега, понеже работата се касае за надхитряване, за излъгване

ето как ний ще се подиграем с тях и как ще ги оставим с нас.

Като ти прочетох илюст. карта, изведнъж ми се роди в главата след. мисъл. Ти ще дойдеш тук, ще живееш при мен 2 - 21/2 месеца и ще трябва след туй да си ходиш в България; не, ти няма да си идеш веднага след двата месеца. Ний оттук ще пратим едно медицинско свидетелство до управителя на театъра със заявление, че ти си болна и по никои начин не ти е възможно да дойдеш в България и искаш три месеца отпуск. След този 3 месечен отпуск ако заблагоразсъдим с теб, ще искаме още три месеца, като, според правилника, ти плащат само половината заплата. И по този начин ти тук ще прекараш това лято и още 6 месеца. А майка с Оля и Неделя могат да се приберат в една стая някъде и с стогина лева да минават или пък в същата стая, но като дават трите стаи под наем, което нещо през зимата е много осъществимо било с пансион, било само стаите, мебелирани. Те са три. От малката /ако Мина дотогава си излезе, т.е. се ожени/ ще се земат 12 - 15 лева месечно от нашата спалня най-малко 40 лева и от гостната 35 лева сичко прави 80 - до 90 лева, значи наемът за цялата къща ще се изкарва и като им отделяме от нашите заплати 100 лева, нека криво ляво да прекарат.

С една дума, това е един доста голям план, който ще обмислим с тебе, когато дойдеш. Ти може би не ще се съгласиш или въобще другояче да мислиш, но сичко това ще си го говорим лично. Искам само да ти кажа, да те успокоя, че не е голяма загубата, дето Мад. Сан Жен не се игра и че сичко това може да е се за твое участие и полза. Бъдещето ще покаже. И че ако има хора /пък тях ги има много, наспорил ги господ/, които систематически се мъчат да ни тъпчат, да спират проявяване на твой талант и моя, те няма

да успеят, те ще останат на сред пътя, те ще останат с мръсните си дела и клькарства, а ний ще бъдем носителите на истинското, на чистото и сериозното изкуство! Ще видиш, бъдещето е наше, защото, ако те ~~не~~ имат на страната си подлостта и нечестните средства за издигане пред началство и общество, ний с теб имаме честност, имаме несъмнени актьорски дарби, а аз имам сила, интелектуална и морална, която сички, каквито са в Народ. театър - ще сломи. Аз не си правя илзии! Не! Досега мълчах, но сега вече не! Аз имам енергия и трудолюбие, което ще задави сичкия мухъл, мързел и педантство, с което нашите артисти са просмукани. Аз не си попливам! Знаеш ме поне! И тъй: "Когат вий просите хляб, а той ви даде камак, вий струпайте цялата планина върху главата му!" Знаеш от де е това, нали? И ний именно тъй ще постъпим: Око за око, зъб за зъб. На мнозина сметките ще видим и мнозина ще накараме с "респект" да се отнасят към нас!...

Вчера ти писах за начинът по който да дириш пари, опитай се и бързо ми пиши. Но ето какво: питай Т. Танев: той в Берлин направо ли ще дойде, ако не, то като дойде тук, сетне право в София ли ще ходи? Това е необходимо за следущото: ако ний решим с теб да изпълним нашия план - нашата хитрост по-право - ще трябва твоят билет да връщане да се продаде някому, понеже той ще има валидност само три месеца. А Т. Танев е тъкмо добър случай. Пък отгоре на това той лично ще види един ден, че ти си болна /ний това лесно ще устроим, аз имам тук доктор приятел, който сам лично ще потвърди пред Танев, че ти си болна и че ще трябва да закъснееш, та нека той си замине с това убеждение и да носи в София новината, че ти си действително болна; тогава и в управлението по-скоро ще повярват/. Затова необходимо е да знаем това дали Танев от тук ще се върне направо в София. Ти по-

размисли върху това, че тогава го питай и ми отговори. Иначе, ако останеш тук за 6 месеца, идването ти само ще коштува 150 лева, а за връщане ще се купува нов билет. Но не се бой, мен ми дойде едно нещо на ум. Тук има един господин А. Цанков, степендиант, бъдащ професор в университета, живее с жена си. Те през юлий ще се върнат в София. В краен случай на тях ще продадем твоя билет. Значи ти смело можеш да ми пратиш пари и аз ще ти извадя билет за отиване и връщане.

За пиесите от Пловдив се радвам. Незабавно дай на Лазаров, лично, пиесата "Измаил". Може би и нейната участ ще бъде като "Измяна", но поне ще знам и няма да мисля "ах защо не я дадох, ах да бях я дал, щяха да я приемат" - нали така?

Снощи бях на "Аглавена и Силезета". Аз съм пленен, очарован. Бях на втория ред, който струва 15 марки, те са 20 лева наши пари. Видях чудни мимики, движения и висше художествено изпълнение. Ще има много да говорим за тези въпроси когато дойдеш. А пък ако наредим да останеш тука! Олелееее! ... Това ще бъде гениален план и ний с теб вече постигаме заветния си идеал; можем след туй да се върнем в България, да работим една - две години в Народ. театър и като уредим въпроса с акционерството на бъдещия истински Своб. театър, ~~цук~~ навън, на свобода, дето само може да вирее художеството!!

Тази вечер - след 2 часа - ще бъда пак на Каммершпиле и ще гледам "Тиге~~с~~ и неговия пръстен" - много хубава пиеса и я играят чудесно. Ще я гледам втори път. Ще вода Райна за пръв път в този театър. Днес намерихме нов пансион на Райна. Този, който намерихме вчера, не излезе износен и се отказахме. Тук обаче, тя ще бъде при едно тричленно семейство - три сестри, баронеси!

Да, да, словом - ба-ро-не-си! Къораво, нали? Те вероятно са западнали баронеси и държат голяма къща, за да се препитават. Пансиона е много добър, има салони, пиано, сичко на разположение и живеят само жени. За Райна е добре, ще научи скоро езика.

Сега, мило ми пиле, свършвам. Цалувам те хиляди пъти по очичките, по устицата и по гърдичките /ух, не го е срам мулето му с муле/ - и ти желая спокойствие, кураж и презрение към гнъсотата. Вечно твой Нася.

Поздрави сички. Оличка целуни...